Το Σκασιαρχείο
6
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ **«ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ»** 5|10|2021

Κάτι αλλάζει...

Ενας σχολικός σύμβουλος μιλάει στους γονείς για την ομοφυλοφιλία

Με αφορμή την πραγματοποίηση, τις μέρες που πέρασαν, των δύο μεγάλων Pride (παρέλαση/φεστιβάλ ομοφυλόφιλης υπερηφάνειας) σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, με τη συμμετοχή χιλιάδων πολιτών που διαδήλωσαν υπέρ των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων και κατά των διακρίσεων και των στερεοτύπων και με αφορμή επίσης την εισαγωγή στα σχολεία μας προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, μέσα από το καινούριο θεσμικό πλαίσιο των εργαστηρίων δεξιοτήτων, δημοσιεύουμε ένα παλαιότερο κείμενο του συνάδελφου Χάρη Παπαδόπουλου, μέλους του «Σκασιαρχείου, πρώην σχολικού συμβούλου και Συντονιστή Εκπαιδευτικού Εργου σε δημοτικά σχολεία.

Πρόκειται για μια επιστολή προς τους γονείς με τίτλο «Ενας σχολικός σύμβουλος μιλάει στους γονείς για την ομοφυλοφιλία». Αξιοποιήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής τα τελευταία χρόνια σε δημοτικά σχολεία της Αθήνας.

Η σεξουαλική αγωγή είναι ένα υπερώριμο κοινωνικό και εκπαιδευτικό αίτημα και η εισαγωγή της στα σχολεία είναι κάτι αναμφίβολα θετικό. Απαιτείται ωστόσο συστηματική και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της διαπραγμάτευσης τόσο σημαντικών θεμάτων, καθοριστικών για την ψυχική υγεία των παιδιών – κάτι που λείπει προς το παρόν.

Το θέμα του σεβασμού της ταυτότητας του προσώπου, σε όλες της τις διαστάσεις, είναι πρωταρχικό δικαίωμα του ανθρώπου. Η συζήτηση για την ομοφυλοφιλία παραμένει ωστόσο ταμπού στα σχολεία μας, όπως και στη μέση ελληνική οικογένεια, παρότι αφορά χιλιάδες παιδιά, μαθητές και μαθήτριες μας – τα παιδιά μας.

Θεωρούμε ότι το κείμενο που ακολουθεί μπορεί να φανεί πολύ χρήσιμο τόσο σε γονείς όσο και σε εκπαιδευτικούς.

Η Συντακτική Επιτροπή
Βογανάτσης Δαμιανός, Δημοπούλου Φωτεινή, Μπαλτάς Μπάμπης, Μπάρκα Κατερίνα, Παούρη Κατερίνα, Παπαδόπουλος Χάρης, Σπίτα Βίκυ

Επικοινωνήστε μαζί μας και στείλτε μας τα κείμενά σας για δημοσίευση στο μέιλ: *periodikofreinet@gmail.com*

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΤΑΜΠΕΛΕΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ / EUROKINISSI

ΤΑΤΙΑΝΑ ΜΠΟΛΑΡΗ / EUROKINISSI

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ / EUROKINISSI

Ενας σχολικός σύμβουλος μιλάει στους γονείς για την ομοφυλοφιλία

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Αγαπητοί γονείς,

Είναι σίγουρο ότι υπάρχουν μεταξύ μας διάφορες απόψεις για το θέμα της ομοφυλοφιλίας, ανάλογα με τις ιδέες, την κοσμοθεωρία, τις θρησκευτικές μας πεποιθήσεις. Ενδεχομένως λοιπόν κάποιες/κάποιοι να διαφωνείτε με την προσέγγιση που θα σας παρουσιάσω.

Ωστόσο, και αυτό που θα πω θα σας καθησυχάσει, μην ξεχνάτε ότι την μεγαλύτερη δυνατότητα επιρροής, τον τόνο και την τελική ευθύνη για την ανατροφή και τη διαμόρφωση του κάθε παιδιού την έχει η οικογένειά του. Αν λοιπόν ακούσει το παιδί σας κάποια γνώμη ή προσέγγιση με την οποία εσείς διαφωνείτε, δεν χάλασε ο κόσμος! Εσείς, η οικογένεια, οι γονείς θα βάλετε τη σφραγίδα στην ανατροφή του παιδιού σας! Και το παιδί σας, που είναι μια αυτόνομη προσωπικότητα, θα πρέπει να διαβάσει, να ακούσει, να συζητήσει (πρώτα απ' όλα μαζί σας), να σκεφτεί και μεγαλώνοντας να διαμορφώσει τη δική του άποψη – γι' αυτό το θέμα και για όλα τα θέματα!

Σε ό,τι αφορά την ομοφυλοφιλία, θεωρούσαμε κάποτε ότι είναι αρρώστια, ψυχική νόσος. Και οι γονείς έτρεχαν τα παιδιά τους σε ψυχολόγους και ψυχίατρους για να τα θεραπεύσουν, να τα αλλάξουν. Εδώ και 50 χρόνια ωστόσο ξέρουμε καλά ότι η ομοφυλοφιλία δεν είναι αρρώστια! Η Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία (η μεγαλύτερη στον κόσμο) έχει αφαιρέσει από το 1970 την ομοφυλοφιλία από τον κατάλογο των ψυχικών νόσων που περιλαμβάνονται σε έναν χοντρό τόμο που εκδίδει κάθε λίγα χρόνια, το περίφημο DSM. Το ίδιο και η κορυφαία οργάνωση των ιατρικών συλλόγων όλων των χωρών, η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (η ίδια που δίνει σ' όλο τον κόσμο τις οδηγίες για την αντιμετώπιση της γρίπης, της νόσου των πτηνών κ.λπ.) λέει επίσημα από τα τέλη του περασμένου αιώνα ότι η ομοφυλοφιλία ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΡΡΩΣΤΙΑ! Οι γονείς λοιπόν που, τότε, οδηγούσαν τα παιδιά τους σε ψυχίατρους και ψυχολόγους, το μόνο που πετύχαιναν συνήθως ήταν να τσακίζουν τα παιδιά και να καταστρέφουν τις ζωές τους. Και μιλάμε για εκατομμύρια νέων ανθρώπων σ' όλο τον κόσμο...

Οι περισσότεροι/περισσότερες από μας ερωτευόμαστε με άτομα του αντίθετου φύλου: τα αγόρια με κορίτσια και τα κορίτσια με αγόρια. Ωστόσο, υπάρχει και ένα ποσοστό συνανθρώπων μας γύρω στο 8%-10%, που τα αγόρια ερωτεύονται αγόρια και τα κορίτσια ερωτεύονται κορίτσια. Αυτό το 10% σημαίνει ότι σε μια τάξη 20 παιδιών, ας πούμε στην τάξη των παιδιών σας, ένα-δύο παιδιά μεγαλώνοντας λίγο περισσότερο, στο γυμνάσιο, στο λύκειο θα καταλάβουν τη διαφορετικότητά τους στον έρωτα. Αυτοί οι άνθρωποι, αυτά τα παιδιά δεν ήρθαν από τον Αρη! Είναι τα παιδιά μας, είναι τα αδέλφια μας, είναι οι φίλες και οι φίλοι μας, οι μαθητές και οι μαθήτριές μας.

Πώς γίνεται κανείς ομοφυλόφιλος/η; Ούτε το ξέρω ούτε κι έχει καμιά σημασία για αυτό που συζητάμε. Το μόνο σίγουρο είναι ότι δεν το διαλέγει κανείς, δεν είναι επιλογή του. Ο καθένας, η καθεμία είναι αυτό που είναι και δεν αλλάζει. Ακόμη κι αν δοκιμάσει διάφορες σχέσεις, ακόμη κι αν πειραματιστεί με τον ερωτισμό του, ακόμη κι αν του κάνουν ή της κάνουν βασανιστήρια για να αλλάξει! (Και υπάρχει πλέον και στα ελληνικά από τις εγκυρότατες Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης σε μετάφραση του Λύο Καλοβυρνά, το βιβλίο «Η βιολογία της ομοφυλοφιλίας» ενός κορυφαίου ειδικού στον χώρο των νευροεπιστημών, του καθηγητή Jacques Baltazart, που παρουσιάζει και τεκμηριώνει αυτό ακριβώς, που αποτελεί και την κρατούσα άποψη στον χώρο των ειδικών, ότι η ομοφυλοφιλία δεν είναι επιλογή του ατόμου.)

Πόσο σπουδαίο είναι λοιπόν όλα τα παιδιά της τάξης και κυρίως αυτά τα παιδιά που σίγουρα θα παλεύουν με τον εαυτό τους, συνειδητοποιώντας τη διαφορετικότητά τους σε σχέση με τους πολλούς, πόσο σπουδαίο είναι να ακούσουν από το στόμα ανθρώπων σημαντικών για την ζωή τους (των γονιών τους, του δασκάλου, της καθηγήτριάς τους, του σχολικού συμβούλου...) ότι δεν είναι «τέρατα», δεν είναι «ανώμαλες», δεν είναι «λάθη της φύσης» αλλά ότι αυτό που τους συμβαίνει είναι κάτι που υπάρχει (και που πάντα υπήρχε!) μέσα στη ζωή και στη φύση, ότι είναι ο πλούτος και η ομορφιά της ποικιλομορφίας στη ζωή και τη δημιουργία, ότι είναι λοιπόν κάτι το φυσικό και καθόλου ανησυχητικό και εν τέλει κανονικό. Αλλοι/άλλες είναι φτιαγμένες έτσι, άλλες/άλλοι είναι φτιαγμένοι αλλιώς. Εσείς έχετε μαύρα μαλλιά, εγώ έχω κοκκινωπά. Τόσο απλό! Ο κόσμος είναι όμορφος και ενδιαφέρων γιατί είναι πολύχρωμος. Είναι ωραίο ένα λιβάδι με μαργαρίτες αλλά είναι ακόμη πιο ωραίο όταν από κοντά βλέπει κανείς ότι έχει και παπαρούνες και υάκινθους και βιολέτες και ανεμώνες!

Πόσο σπουδαίο είναι λοιπόν όλα τα παιδιά της τάξης και κυρίως αυτά τα παιδιά που σίγουρα θα παλεύουν με τον εαυτό τους, συνειδητοποιώντας τη διαφορετικότητά τους σε σχέση με τους πολλούς, να ακούσουν από το στόμα ανθρώπων σημαντικών για την ζωή τους ότι δεν είναι «τέρατα», δεν είναι «ανώμαλες», δεν είναι «λάθη της φύσης»...

AP PHOTO / MICHAEL VARAKLAS

Λοιπόν, μπορεί αύριο το παιδί σας, στην ηλικία των 18 ετών, να σας πει: «Μπαμπά, μαμά, καθίστε κάτω, θέλω να σας πω κάτι σπουδαίο: είμαι γκέι, είμαι λεσβία». Ισως για κάποιες/κάποιους γονείς αυτή η ανακοίνωση να είναι ένα ισχυρό σοκ. Ισως να αισθάνονται ότι «έχασαν τον κόσμο» κάτω από τα πόδια τους. Αλλά μετά το πρώτο σοκ, τι θα κάνετε, αγαπητές/αγαπητοί γονείς; Θα κλείσετε την πόρτα στο παιδί σας, θα χάσετε το παιδί σας; Ή θα το στηρίξετε και θα το αγκαλιάσετε όπως πάντα; Και επειδή, μετά τα πρώτα (ενδεχόμενα) κλάματα, είναι σίγουρο ότι θα κάνετε το δεύτερο, ίσως τότε οδηγηθείτε να σκεφτείτε (να σκεφτούμε όλες/όλοι μας!): σε τι κόσμο θέλουμε να ζήσουν τα παιδιά μας; Σε τι κοινωνία; Πρέπει για κάτι που είναι φυσικό και ανθρώπινο να φοβούνται; Πρέπει να ντρέπονται; Πρέπει να υφίστανται όλων των ειδών τις διακρίσεις, από τα μισόλογα και τα γελάκια πίσω από την πλάτη τους μέχρι τη βία στον δρόμο από τον κάθε τραμπούκο και ρατσιστή όταν τους δει χέρι χέρι με τον άνθρωπό τους;

Λοιπόν, ας σκεφτούμε όλες/όλοι μας: σε τι κόσμο τελικά θέλουμε να ζήσουν τα παιδιά μας;

Ισως κάποιοι/κάποιες από σας να σκέφτονται καλοπροαίρετα: «Ας κάνουν οι ομοφυλόφιλοι ό,τι θέλουν στην κρεβατοκάμαρα τους, είναι δικαίωμά τους. Αλλά ας μην προκαλούν... έξω...». Δηλαδή πρέπει να κρύβονται αυτά τα παιδιά μας σ' όλη τους τη ζωή; Σκεφτείτε το λίγο. Ενα ποσοστό ομοφυλόφιλων 10% στον πληθυσμό σημαίνει ότι σε κάθε σύλλογο διδασκόντων ενός σχολείου με 40 άτομα μπορεί να υπάρχουν στατιστικά 3 ή 4 εκπαιδευτικοί ομοφυλόφιλοι/ες. Είναι οι δάσκαλοι, οι δασκάλες των παιδιών σας. Η ζωή τους είναι μόνο η κρεβατοκάμαρά τους; Δεν έχουν το δικαίωμα να μείνουν στην πολυκατοικία με τον άνθρωπό τους; Μπορούν να βγουν βόλτα αγκαλιασμένοι μαζί του; Να τον καλέσουν στη γιορτή του σχολείου και να τον συστήσουν στους συναδέλφους; Να πάνε σινεμά; Να βγουν για φαγητό; Να πάνε διακοπές με μια παρέα φίλων; Ολα αυτά δεν είναι η ζωή όλων μας; Η καθημερινότητά μας; Η ζωή μας κυλάει μόνο στην κρεβατοκάμαρά μας; Λοιπόν τι θέλουμε, τι θα θέλατε για το παιδί σας; Να κρύβεται πάντα, να υποκρίνεται, να φοβάται μήπως μαθευτεί κάτι που δεν ενδιαφέρει, (δεν πρέπει να ενδιαφέρει!) παρά μόνο το ίδιο, κάτι τόσο προσωπικό όσο και σημαντικό και ωραίο, όπως είναι ο έρωτας και οι ανθρώπινες σχέσεις;

Ταυτότητα, αγαπητοί γονείς. Είναι η μαγική λέξη. Κοιτάξτε, μπορεί να διαφωνούμε σε όλα τα παραπάνω. Αλλά υπάρχει κάτι στο οποίο δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε, κάτι αδιαπραγμάτευτο, κάτι για το οποίο το σχολείο πατάει (πατάμε όλοι/όλες!) σε στέρεο έδαφος, αυτό των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Και το πρώτο και θεμελιωδέστερο δικαίωμα είναι αυτό στην ταυτότητα. Ολες/όλοι μας έχουμε το δικαίωμα να είμαστε ο εαυτός μας και οι πάντες έχουν την υποχρέωση να το σεβαστούν. Με άλλα λόγια κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μας προσβάλλει και να μας κάνει να νιώσουμε άσχημα γι' αυτό που είμαστε: για τη γλώσσα μας, την καταγωγή μας, την πατρίδα μας, την εμφάνισή μας, τη θρησκευτική μας πίστη, και (ίσως το πιο καθοριστικό, βαθύ και μύχιο, στον εσώτατο πυρήνα της προσωπικότητάς μας) τον τρόπο που ερωτευόμαστε. Αγαπητές/αγαπητοί γονείς, ιδίως εσείς που είστε από άλλες χώρες και ίσως έχετε ζήσει τον ρατσισμό στο πετσί σας, σκεφτείτε το λίγο: η ταυτότητά μας είναι όλα αυτά, δεν είναι μόνο η χώρα καταγωγής μας. Και ο ρατσισμός έχει πολλά πρόσωπα... Και είναι σίγουρο ότι αυτός ο ρατσισμός που αφορά την σεξουαλική ταυτότητα είναι πιο σκληρός και πικρός από τους άλλους. Γιατί το μικρό μεταναστόπουλο που το λοιδώρησαν και το πίκραναν θα καταφύγει μετά στην αγκαλιά της μάνας του και των δικών του. Το ομοφυλόφιλο ή τρανς αγόρι ή κορίτσι μπορεί να μην έχει να καταφύγει πουθενά, γιατί οι δικοί του άνθρωποι, η οικογένειά του δεν μπορεί να καταλάβει και να το στηρίξει... Γιατί όλο το χωριό μπορεί να γελάει, και να κοροϊδεύει, και να αποκλείει... Από άγνοια, και στερεότυπα και στενομυαλιά.

Λοιπόν, ας σκεφτούμε όλες/όλοι μας: σε τι κόσμο τελικά θέλουμε να ζήσουν τα παιδιά μας; Δεν τους αξίζει μια πολύχρωμη κοινωνία κατανόησης, αλληλεγγύης, σεβασμού, αδερφοσύνης και ισότητας για όλους και όλες; Η χαρά και ο έρωτας δεν είναι δικαίωμα όλων; Το σχολείο πάντως δεν μπορεί να κάνει αλλιώς παρά να εργαστεί για διδάξει και να προωθήσει τα δικαιώματα του ανθρώπου. Για το καλό όλων των παιδιών μας και του καθενός ξεχωριστά.

Αγαπητοί/αγαπητές γονείς,

Κλείνοντας θα ήθελα να σας ρωτήσω: ανεξάρτητα από τις ενδεχομένως διαφορετικές απόψεις ορισμένων από μας για την ομοφυλοφιλία, υπάρχει κάποιο σημείο στο οποίο διαφωνούμε, σ' αυτή την τελευταία προσέγγιση για την σημασία και την υποχρέωση σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου;»

Χάρης Παπαδόπουλος
Σχολικός σύμβουλος δημοτικής εκπαίδευσης Αττικής
Αθήνα, 2016

Στέγαση εκπαιδευτικών χρήσεων σε κοντέινερ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΕΝΙΑΝΑΚΗΣ

Της **ΒΑΛΙΝΑΣ ΣΙΣΚΟΥ***

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα και την ευελιξία, τάσεις που δεν αφήνουν ανέπαφο τον τομέα της αρχιτεκτονικής. Η ανάγκη για γρήγορη δημιουργία φθηνού χώρου που θα δύναται να φιλοξενήσει ποικίλες χρήσεις ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες φέρνει στο προσκήνιο τη χρήση έτοιμων δομικών μονάδων όπως τα κοντέινερ (shipping container architecture). Μέσω της επανάχρησής τους καθίσταται δυνατή η μείωση του χρόνου κατασκευής, καθώς αποτελούν μια προκατασκευασμένη λύση, όπως επίσης είναι δυνατή και η ελάττωση του κόστους λόγω της μείωσης των υλικών κατασκευής. Η προσέγγιση εντάσσεται και στο ευρύτερο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αρχιτεκτονικής λόγω της επανάχρησης μιας υφιστάμενης δομικής μονάδας και της ανακύκλωσης ήδη χρησιμοποιημένων δομικών υλικών.

Η χρήση των κοντέινερ στην αρχιτεκτονική αρχικά αφορούσε εγκαταστάσεις εφήμερου χαρακτήρα, όπως στρατιωτικές μονάδες και καταλύματα έκτακτης ανάγκης. Μετέπειτα εφαρμόστηκε σε χρήσεις περιορισμένης διάρκειας, όπως εκθέσεις, εργαστήρια, καταστήματα αλλά και εμπορικά κέντρα, και με την πάροδο του χρόνου εξαπλώθηκε σε κτίρια με πιο μόνιμο χαρακτήρα όπως κατοικίες, κτίρια γραφείων, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές μονάδες κ.ά. αναστρέφοντας με τον τρόπο αυτό τον εφήμερο χαρακτήρα για τον οποίο ήταν γνωστά.

Λόγω της αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου τα τελευταία χρόνια σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη σχετικά με την απασχόληση των παιδιών στην προσχολική ηλικία, η οποία ορίζει ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε μια θέση σε βρεφονηπιακό σταθμό όπως και την υποχρεωτική φοίτηση στο νηπιαγωγείο, δημιουργήθηκε η ανάγκη κατασκευής αντίστοιχων δομικών μονάδων σε σύντομο χρονικό διάστημα για να στεγάσουν τις χρήσεις αυτές. Για τον λόγο αυτό επιστρατεύτηκαν τα κοντέινερ ως μια λύση προκατασκευασμένη, εύκολα προσαρμόσιμη και φθηνή.

Για παράδειγμα, τόσο στη Γερμανία όσο και στην Ελβετία σε πολλές πόλεις και χωριά τοποθετούνται κοντέινερ είτε σε ήδη υπάρχοντα σχολικά συγκροτήματα είτε σε κενά οικόπεδα για τη στέγαση νηπιαγωγείων. Υπάρχουν μάλιστα ειδικές εταιρείες που προσφέρουν έτοιμες λύσεις για τους χώρους αυτούς.

Τα κοντέινερ τροποποιούνται κατάλληλα ώστε από δοχείο μεταφοράς εμπορευμάτων να μπορούν να στεγάσουν τις αναγκαίες χρήσεις και να μετατραπούν σε βιώσιμο χώρο. Λόγω της σιδερένιας κατασκευής τους είναι αναγκαίο να μονωθούν ώστε να παρέχουν τις ιδανικές θερμικές συνθήκες και να προσαρμοστούν σε θέματα πυροπροστασίας. Λόγω της συμπαγούς και σταθερής κατασκευής τους δεν παρουσιάζουν στατικά προβλήματα και μπορούν να γίνουν οι αναγκαίες μετατροπές για τη δημιουργία ανοιγμάτων.

Παρόμοιες τακτικές παρατηρούνται και στον ελλαδικό χώρο και, παρότι η χρήση τους αρχικά ήταν περιορισμένη και χρησιμοποιούνταν συνήθως σε κατασκευές με εφήμερο χαρακτήρα χωρίς να προσδίδεται ιδιαίτερη σημασία στην αισθητική τους, στις μέρες μας επιστρατεύονται για τη στέγαση και εκπαιδευτικών χώρων.

Η χρήση των κοντέινερ έχει δημιουργήσει ποικίλες αντιδράσεις, τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Οι θετικές γνώμες εστιάζουν στην εφήμερη φύση των δομικών μονάδων και στην ταχύτητα της κατασκευής ενώ οι αρνητικές αντιδράσεις εστιάζουν κυρίως στην απουσία ενός ιδιαίτερου χαρακτήρα του κτιρίου, αφού λόγω της φυσιογνωμίας τους οι παρεμβάσεις στη δομή τους περιορίζονται στο ελάχιστο, όπως επίσης και σε πρακτικά προβλήματα κυρίως λόγω της χρήσης παλιών κοντέινερ (κύκλος ζωής περίπου 20 χρόνια) και στην απουσία μιας μεθοδικής μελέτης μεταποίησης.

Εν κατακλείδι μπορεί κανείς να συμπεράνει πως ενώ η προέλευση και η φυσιογνωμία των κοντέινερ παραπέμπουν στην παροδικότητα της χρήσης τους, με τις κατάλληλες παρεμβάσεις όσον αφορά ιδίως τη δομική συμπεριφορά τους και την αισθητική μπορούν να μετατραπούν σε μόνιμο βιώσιμο χώρο. Η φύση τους ως προκατασκευασμένων στοιχείων οφείλει να αποτελεί μόνο βοηθητικό εργαλείο και όχι να μετατρέπεται σε κύριο άξονα σύνθεσης. Ιδιαίτερα όταν πρόκειται για χώρους που απευθύνονται σε «ειδικές χρήσεις» οι αρχές οργάνωσης του χώρου οφείλουν να παραμένουν οι ίδιες, είτε πρόκειται για μια μόνιμη είτε για μια παροδική κατασκευή.

* *Αρχιτεκτόνισσα*

ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΕΝΙΑΝΑΚΗΣ

ΚΙΒΟ*: το μέλλον της εκπαίδευσης

Της **ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑ****

Η εφαρμογή της υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής προϋποθέτει μία περίοδο προετοιμασίας για τους δήμους για την ανεύρεση χώρων κατάλληλων για την εγκατάσταση των νέων σχολικών μονάδων και για την κατασκευή τους. Την περίοδο που μεσολάβησε από τη νομοθέτηση της δίχρονης υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης (2018) μέχρι τη φετινή χρονιά εφαρμογής της, οι δήμοι αγνόησαν επιμελώς αυτό το πρόβλημα σχολικής στέγης και έσπευσαν να υιοθετήσουν την έσχατη λύση ανάγκης που είναι η χρήση προκατασκευασμένων ΚΙΒΟ μονάδων στις αυλές των σχολείων ή στους ελάχιστους εναπομείναντες πράσινους χώρους των αστικών περιοχών ως η μόνη δυνατή.

Η κατάληψη των σχολικών αυλών από τα ΚΙΒΟ στερεί ζωτικό αύλειο χώρο από τους μαθητές των δημοτικών σχολείων. Είναι γνωστή η απόσταση των σχολικών μας χώρων, κλειστών και υπαίθριων, από τις προδιαγραφές που ανταποκρίνονται σε ένα κατάλληλο και ερεθιστικό για την εκπαίδευση περιβάλλον. Σε αυτόν τον ήδη λειτουργικά, πολυαισθητηριακά και βιωματικά αποδυναμωμένο σχολικό χώρο οι δήμοι σπεύδουν να καταλάβουν τμήμα του, επιδεικνύοντας για ακόμη μία φορά τις επιλογές τους για περιθωριακή αντιμετώπιση της εκπαίδευσης που αποτελεί το πλέον νευραλγικό πεδίο της κοινωνικής μας ζωής και του πολιτισμού μας. Δεν είναι τυχαίο ότι ο σχολικός χώρος υποβαθμίζεται σε ένα υλικό πλαίσιο με τα ελάχιστα εκείνα χαρακτηριστικά που εξυπηρετούν τη στέγαση των εκπαιδευτικών δράσεων. Η προκλητική αδιαφορία για τον σχολικό χώρο έχει σύγχρονες ρίζες: την εκσυγχρονιστική-διαχειριστική συρρίκνωση των πολιτικών δράσεων. Δεν είναι το αποτέλεσμα της οριακής οικονομικής κρίσης της τελευταίας δεκαετίας. Αντίθετα, είναι δεσπόζουσα διάσταση της εκπαιδευτικής πολιτικής που υποβαθμίζει το δημόσιο σχολείο σε όλες τις κλίμακές του. Εχει προβληθεί με ποικίλους τρόπους ο ρόλος του χώρου στην κατασκευή της ταυτότητας του παιδιού, στην κατασκευή της σχέσης του με το περιβάλλον του. Η εκπαίδευση ως μια χωροχρονική διαδικασία προϋποθέτει χωρικές ποιότητες-υποδοχείς-ελκυστές των παιδαγωγικών πρακτικών. Η απουσία αυτών των ποιοτήτων αφαιρεί από την εκπαίδευση και αγωγή του παιδιού ζωτικές δυνατότητες από το πεδίο εκδίπλωσής τους.

Στο διάστημα αυτό των δύο ετών που μεσολάβησαν έπρεπε να έχουν καταγραφεί τα οικόπεδα και το κτιριακό απόθεμα των αστικών περιοχών που θα μπορούσαν εν δυνάμει να υποδεχθούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και σε συνεργασία με φορείς να προγραμματιστούν οι ενέργειες για την υλοποίηση αυτού του έργου. Δυστυχώς, όμως, τα ΚΙΒΟ θα προστεθούν στις πρόχειρες-μόνιμες και ανεύθυνες λύσεις για τα εκπαιδευτικά θέματα. Και παρά τις πιθανές ευρηματικές «επεμβάσεις» των εκπαιδευτικών και των παιδιών για τον «καλλωπισμό» τους θα παραμένουν τόπος αφιλόξενος των εκπαιδευτικών πρακτικών.

** Προκατασκευασμένοι οικίσκοι, κοντέινερ*
*** Ομότιμη καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής Σχολής ΑΠΘ, μέλος του «Σκασιαρχείου»*

Για την Παγκόσμια Ημέρα Εκπαιδευτικών

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΟΖΙΔΗ***

Για αιώνες η άνθηση και η μοίρα των κοινωνιών που ανέπνευσαν σε τούτον τον τόπο ήταν άμεσα συνυφασμένες με την εκπαίδευση ή με την άρνησή της, με τη βούληση του λαού ή με τη ματαίωσή της. Καινούργιες αρχές έγιναν όταν οι άνθρωποι γύρεψαν την παιδεία ή την ελευθερία που τους στερήθηκε, μεγαλουργήματα σημειώθηκαν όταν η γνώση αξιοποιήθηκε δίχως λουριά στον σβέρκο, σκοτάδια απλώθηκαν όταν η εκπαίδευση και η λαϊκή θέληση πέρασαν σε δεύτερη μοίρα, από λογιών λογιών προφάσεις.

Η εκπαίδευση και το δίκιο των πολλών, η εκπαίδευση και η δημοκρατία βαδίζουν παράλληλα στο κοινωνικό παλίμψηστο. Αλλωστε, υπάρχει κάτι πιο δημοκρατικό, πιο ισότιμο από το μοίρασμα της γνώσης; Από το άπλωμα του χεριού για να ανεβάσεις έναν άνθρωπο μεταφέροντάς του εκείνα που γνωρίζεις, δίχως εκπτώσεις και μισόλογα... Ο ρόλος των δασκάλων εμπεριέχει βαθιά τη δημοκρατικότητα, όχι τον αυταρχισμό. Δεν επιβάλλουν οι εκπαιδευτικοί γνώσεις, αλλά μοιράζονται. Δεν αποστασιοποιούνται σε υψηλά έδρανα, αφήνοντας χαμηλά τους ανθρώπους απέναντί τους, αλλά μετέχουν κι ενώνονται.

> ***Υπάρχει κάτι πιο δημοκρατικό, πιο ισότιμο από το μοίρασμα της γνώσης; Από το άπλωμα του χεριού για να ανεβάσεις έναν άνθρωπο μεταφέροντάς του εκείνα που γνωρίζεις, δίχως εκπτώσεις και μισόλογα...***

Τελευταία, οι εκπαιδευτικοί διαιρούνται σε ειδικότητες, σε κλάδους με αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα, με άνισες εργασιακές σχέσεις κι ακόμα πιο άνισες μισθολογικές κατατάξεις, ασκούν το επάγγελμα στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, δουλεύουν ανασφάλιστοι, μένουν άνεργοι, ανανεώνουν συμβάσεις, ψάχνουν για άσχετα μεροκάματα, διορίζονται, εγκλωβίζονται χωρίς να μπορούν να πάρουν μια σύνταξη που δικαιούνται και πάει λέγοντας, μέσα στην καθολική λογική του κατακερματισμού της κοινωνίας σε ατομικές περιπτώσεις και στη λογική της ρευστότητας, της αβεβαιότητας και της άγριας πάλης για επιβίωση.

Από την άλλη, όσο τεμαχισμένοι και μόνοι μπορεί να νιώθουν, οι εκπαιδευτικοί και οι τόποι τους, τα σχολεία, οι αίθουσες και τα προαύλια, οι γειτονιές και οι κοινότητες, είναι θεμελιακά καθοριστικοί για την παραγωγή κοινωνικών δεσμών. Μονάχα μέσα από την παιδεία γίνεται να αρμολογηθεί μια ασπίδα ή μια όαση στις ερήμους των ατόμων. Οι εκπαιδευτικοί, λοιπόν, αποτελούν τα τελευταία κρίσιμα αναχώματα συλλογικών ταυτοτήτων, μέσα σε έναν επιθετικά νεοφιλελεύθερο και ατομικιστικό κόσμο. Μπορούν κι οφείλουν να διδάσκουν τη συνύπαρξη και τη συμπερίληψη, μέσα σε μια κοινωνία που μέρα με τη μέρα δείχνει πως τις χρειάζεται όλο και περισσότερο.

Ενάντια στην πολυφορεμένη ατομική ευθύνη, συλλογικά θα κριθούμε στο ποτάμι της Ιστορίας, για την όχθη που ταχθήκαμε σχετικά με την εκπαίδευση ή τη ματαίωσή της. Συλλογικά οι εκπαιδευτικοί εναντιώνονται τον τελευταίο καιρό στην κεντρική, νεοφιλελεύθερη εκπαιδευτική πολιτική της κυβέρνησης. Και η εξουσία, εξίσου συλλογικά τα υψηλά διαζώματα της κοινωνικής ιεραρχίας, θα κελαηδήσει για τεμπέληδες και βολεμένους εκπαιδευτικούς, θα κρίνει καταχρηστικό το δικαίωμα να εκφράσουν την άποψη και την άρνησή τους. Ομως, ο λόγος για τον οποίο κατεβαίνουν στους δρόμους ή σε απεργίες οι εκπαιδευτικοί έχει να κάνει με κατάφαση κι όχι με άρνηση. Γιατί η εκπαίδευση βαθιά μέσα της εμπεριέχει την ισοτιμία και τη δημοκρατικότητα, την αποδοχή και τη συνύπαρξη. Ακριβώς όσα επιθυμεί να αρνηθεί η εξουσία.

Σε κάθε περίπτωση, την περασμένη Παρασκευή η πολιτική ηγεσία έριξε χημικά στο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο στο Σύνταγμα. Σήμερα θα μας ευχηθεί και θα μας ευχαριστήσει για το έργο μας. Δακρύζουμε, αλλά όχι από τη συγκίνηση.

** Εκπαιδευτικός, μέλος του «Σκασιαρχείου»*